

IZHAJA VSAK DAN

Četel se nedeljih in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj...
OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1...
Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K 3 mesece 8 K, za vsako...
UREDNISTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom)
Paštne-hranilnični račun št. 241-652. TELEFON št. 18-57.

Okoličani!

Volilci II. razreda!

Kandidatje političnega društva „Edinost“ za volitev, ki se bo vršila

v nedeljo, dne 8. junija 1913.,

so sledeči:

za I. okraj:

(Škedenj, Sv. Marija Magdalena Zgornja in Spodnja):

Anton Miklavc pok. Antona, posestnik pri Sv. Mar. Magd. Spodnji;

za II. okraj:

(Rocol, Katlnara, Lonjer, Vrdela, Kolonja, Konkonel):

dr. Just Pertot,

zdravnik v Trstu;

za III. okraj:

(Rojan, Greta, Barkovlje, Sv. Krž, Prosek, Kontovelj, Opčine, Bane, Trebče, Padrlče, Gropada, Bazovca):

dr. Ferdinand Černe,

odvetnik v Trstu,

Štefan Ferluga,

šolski vodja na Opčinah.

Okoličani! Volilci II. razreda!

Glasujte v nedeljo, 8. junija t. l. složno za te kandidate!

Stranka, ki vlada v občini, ki nosi krivdo za zanemarjeno in zanikarno občinsko upravo v okolici, ki nima srca za Vas in ki vam onečašča in grabi najdražje, uničuje Vašo narodnost in vam odtrguje Vaše otroke — ta stranka se drzne stopiti pred Vas s svojimi oficijelnimi kandidaturami!

Vstanite, slovenski okoličani, v boj proti tej stranki, v boj za častno svoje slovensko ime, v boj za svoje narodne pravice!

Slovenski okoličani! Volilci II. razreda! V nedeljo, dne 8. junija, vsi do zadnjega z glasovnico v boj proti laško-liberalni kamori, ki pohlepno zopet stega svoje kremplje po naši slovenski okolici, po naši slovenski posesti! Vsi do zadnjega v boj za našo last, za našega naroda obstanek na naših svetih domovinskih tleh!

PODLISTEK

Metka in njen greh.

Spisal Jos. Vandot.

Bridko se je nasmehnila Metka, ko je gledala na tisto lepo trato. Z roko je šinila preko čela in je pogledala s šibo krave. Pri tem se je obrnila nazaj in je zapazila deset korakov za sabo družbo turistov. Dva gospoda sta bila in dve ženski. Metka se je zdržala in se je prijala krčevito sa krvavi komat. Kaj ni oni veliki gospod on, kate-rega čaka že toliko bridkih dni? Kaj ni on? Ne, ni mogoče. On ni nosil brade, on je bil še mlad. To ni on — to je nekdo drug. In Metka je gledala na prihajajoče in se je še vedno držala komata. Gledala je na tistega velikega, bradatatega gospoda, in obraz ji je postal blede kot zid. Ne, to ni on, ne more biti on! A vendar je on, — to je njegova postava, to so njegove oči. Jezus, in se je zagledal v tisto

Politično društvo „Edinost“

akcije sledeče

VOLILSKE SHODE:

V četrtek, dne 29. majnika.

V dvorani Narodne Delavske Organizacije ul. Sv. Frančiška Asiškega št. 2, ob 8, zvečer.

V petek, dne 30. majnika.

V gostilni Novega konsumnega društva „alla Stazione“ v ul. Lazzaretto vecchio, ob 8. zvečer.

Shodi v soboto 31. majnika:

Za Opčine in Bane:

ob 8 zvečer v Sokolovi dvorani na Opčinah;

Za Rocol:

ob 8 zvečer v gostilni „pri Drijonu“;

Za Vrdelco:

ob 8-30 zv. v „Gospodarskem društvu“;

Shodi 1. junija t. l.

Za Škedenj:

ob 4 popoldne v „Gospodarskem društvu“.

Za Sv. Ivan:

dopoldne po maši v „Konsumnem društvu“ pri cerkvi;

Za Frdenič:

ob 4 pop. v „Gospodarskem društvu“;

Za Lonjer:

ob 4 pop. v „Konsumnem društvu“.

Za Kolonjo:

ob 2-30 popoldne v gostilni „Pri starem Matevžu“.

Za Rojan, Greta, Škorkljo:

ob 10 dop. v „Konsumnem društvu“ pri cerkvi.

DNEVNI RED VSEH SHODOV:

Občinske volitve in Slovenci.

Slovenski volitci! Velikanska je važnost teh shodov, katerim je namen, da se natančno poučite o razmerah, ki vladajo v naši tržaški občini v narodnem, gospodarskem in socialnem pogledu. Dne 8. junija t. l. bode poklicani, da si izvolite svoje zastopnike v mestni občinski svet, in gotovo je v največjem interesu vsakega volilca, da pozna može, ki naj zastopajo njegove želje in zahteve pri občinski upravi, a na teh shodih se vam predstavijo kandidati, ki ste si jih izbrali vi sami po svojih zaupnikih sporazumno z našim političnim vodstvom. Udeležite se torej teh shodov v čim največjem številu in izrazite na njih svoje želje in zahteve; vaših zastopnikov dolžnost pa bo, da bodo s svojimi najboljšimi močmi skušali vašim željam in zahtevam pripomoči do uresničenja. Torej na shode!

Zaupniki posameznih okoličanskih vasi so nujno naprošeni, da predložijo političnemu društvu „Edinost“ po 2 osebi za volilno komisijo in po 3 zaupnike za dan volitev (8. junija), ter da to naznanijo čimprej tajniku dr. Iv. Mar. Čoku.

lepo trato onkraj belega proda? Z roko je šinil preko čela, kakor bi se bil spomnil nekaj neprijetnega.

Metki je padla šiba iz rok. Sree ji je hotelo počiti valed silnega razburjenja. Roke, ki so ji držale komat, so se ji tresle kakor v mrzlici. Glej, to je on! Domislil se je je pri pogledu na zeleno trato, in zdaj bo stopil k nji, in sreča se bo zbudila in se ji bo nasmehala. A tedaj je Metka skoro vzkliknila. Kajti videla je, kako se je ona velika in močna ženska oklenila njegove roke. Razločno je slišala Metka, kako je izpregovorila tista ženska: „Kaj opazuješ, Mavric? Kaj se ti dopada ona trata? Res, kako je krasna! Kakor v raji. A pojdimo naprej!“

In ženska ga je potegnila naprej. Mavric se je nasmehnil in se je obrnil k ženski. „Prav praviš, Ada“, je govoril, ko je šel mimo Metke. „Spomini so na nekdanje dni lepi spomini. Zato pa sem bil tudi za to, da napraviva najino ženitovansko popotovanje v planine. Videla boš že še, kako je krasno tukaj. Čakaj, jutri zjutraj, ko stopimo vrh snežnika. In ne bo ti žal, da si moja žena in si me poslušala.“

Sestanek zaupnikov za mesto

se vrši danes, 27. t. m. ob 8-30 zvečer v veliki dvorani „Narodnega doma“.

Namen sestanku je: določitev kaudidatov za mestne okraje.

Z ozirom na važni namen se pričakuje obilne udeležbe od strani gg. mestnih zaupnikov.

Poslanska zbornica.

DUNAJ 26. (Izv.) Na današnji seji poslanske zbornice se je nadaljevala debata o proračunskem provizoriju. Čeravno ni bilo v zbornici navzočih mnogo poslancev, je bila debata vendar silno zanimiva, in govori govornikov, ki so nastopili danes, so vzbujali velikansko pozornost.

Kot prvi je govoril voditelj poljskih socialnih demokratov Daszynski. V kolikor so se tikala njegova izvajanja zunanje politike, so bila silno ostra obsodba avstrijske politike, po pozitivni strani pa so trpela pod višom znane poljske antipatije do Rusije in simpatije do Turkov.

Naravnost velikanski vtisk pa je napravil oni del Daszynskega govora, ki se je bavil z notranjimi avstrijskimi razmerami in posebno z gališko krizo. Daszynski je predložil zbornici kolosalno sliko gospodarske, kulturne in politične bede v Galiciji in formuliral naravnost globoko učinkujočo obtožnico proti političnemu sistemu v deželi, proti stopanju poljske šlahte in proti poskusom poljskih škofov, onemogočiti spravno delo gališke reforme. Daszynski je podprl svoja izvajanja z zanimivimi dokazi in je žel za svoja izvajanja splošno priznanje.

Pri posameznih navedbah Daszynskega so se odigravali veseli in zelo smešni prizori, zlasti pri onem, ko je pripovedoval, da je katoliška duhovščina vsled pastirskega pisma poljskih škofov sedaj primorana, agitirati proti vsem poljskim demokratičnim strankam. Navedel je sledeči zanimiv dogodek:

V neki vasi je župnik videl čitati nekega kmeta glasilo Poljske Ljudske Stranke. Pozval je takoj k sebi njegovo mlado ženo in ji ukazal, da mora ona prisiliti svojega moža, da opusti imenovani list. Ker zavedna žena ni hotela o tem ničesar slišati, ji je župnik zagrozil s tem, da bodo njeni otroci same pokveke. Žena se tega vstrašila in moč, ki ni hotel kaliti zakonske sreče, se je uklonil župniku in mu dal imenovani list. Župnik mu je odgovoril: „Vidiš, časnike ti lahko plačuješ, da jih bom jaz čital.“

Posl. Budzynovski: Kaj pa bo sedaj z župnikovimi otroci! (Velikanski smeh in hrohot v zbornici.)

Daszynski je končno apeliral na demokratične stranke v poljskem klubu, naj vstrajajo pri ideji volilne reforme in se ne uklonejo pritisku poljske cerkvene in lajske aristokracije.

Odgovoril mu je takoj prihodnji govornik, zastopnik poljskih narodnih demokratov, posl. Kolischer, ki je povdarjal, da velika večina poljskega naroda neomajno vstraja pri zahtevi volilne reforme.

Kolischer se je pred vsem pečal z mednarodno gospodarsko politiko in je z bistroumnimi izvajanj in primeri dokazoval, kako žalostna je vloga, ki jo zavzema Avstrija na mednarodnem gospodarskem polju. Na eni strani je povzročila to vlogo francoska bančnika politika, ki dosledno bojkotira avstrijske denarne trge, ker je Avstrija zaveznica Nem-

čije. Na drugi strani pa nam nismiselna, brezglavna avstrijska balkanska politika vedno bolj zmanjšuje gospodarski trg na Balkanu. Kolischer je primerjal avstrijsko zunanjo gospodarsko politiko s politiko Nemčije, ki si je znala pridobiti s pametnim in treznim postopanjem gospodarske simpatije balkanskih Jugoslovanov in nas vedno bolj izpodriva. Kolischerjeva izvajanja so žela burno pohvalo.

Kot tretji govornik je ob splošni pozornosti nastopil poslanec prof. Masaryk. Prof. Masaryk je povdarjal, da ekspozice ministrskega predsednika, grofa Stürgkha, ni vseboval ničesar pozitivnega in omebe vrednega. Strah vlade, da bo zbornica pri debati preradikalno kritizirala avstrijsko vnanjo politiko in da bo padla marsikaka nepremišljena beseda, na podlagi katere bi imelo inozemstvo jako slabo sodbo o Avstriji, je po njegovih nazorih popolnoma neutemeljena.

Inozemstvo nikakor ne sodi Avstrije po govorih njenih parlamentarcev, ampak po izjemnih stanjih, ki vladajo v Bosni, Hercegovini, Dalmaciji in na Hrvaškem, dalje po naši slabi trgovinski bilanci, po borznih zmožnostih in trgovskih konkurencah. In ravno ta sodba je silno žalostna.

Masaryk konstatira, da se nikakor ne strinja s tem, da se dela za vse te grehe odgovorno le naša diplomacija. Napačno se je omejiti le na pogreške naše diplomacije; predvsem je treba kritizirati negotovost, nesigurnost pozitivne avstrijske politike. Avstrijski državniki danes več ali manj vejo, kaj se ne sme zgoditi in kaj ne storiti, ne vejo pa, kaj morajo delati in kaj storiti. Ta nesigurnost v avstrijski vnanji politiki je posledica dejstva, da se vodstvo politike izroča nedemokratičnim, deloma osebnim in dvornim vplivom. Če je ministrski predsednik grof Stürgkh citiral parlamentu angleške želje, potem naj bi prečital tudi citat znauega političnega nemškega pisatelja Kürnberga, ki piše: „Vsa naša visoka dvorna politika se giblje v tem, da nismo nič, a hočemo biti veliki.“

Popolnoma v smislu te Kürnbergove sodbe so bile tudi napovedi finančnega ministra Zaleskega, ki je izjavil, da smo izdali za izredne odredbe le 167 milijonov kron.

Grof Stürgkh je povdarjal, da je bil cilj avstrijske vnanje politike vstvaritev Albanije. Dobro! Nimam ničesar proti Albancem, a obžalovanja vredno je, da se je avstrijska vnanja politika tudi v tem slučaju podala v boj za one, ki niso za evropsko kulturo, to je za muslimane. Kako ulogo igrajo mohamedanci v evropski kulturi in kaj so za evropsko kulturo, to vemo vsi. Vstvaritev Albanije ni nikaka pridobitev v kulturnem smislu. Narobe! Vstvaritev Albanije je na škodo Avstrije in celemu Balkanu.

Nato se je Masaryk pečal z afero načelnika literarnega biroja, dvornega svetnika Kanije, ki je bil pred kratkim imenovan za izrednega poslanika in pooblaščenega ministra. Masaryk je konstatiral, da je v aferi zloglasnega Procházke sam nesporno dognal, da je Kanja deloma z napačnimi vestmi, deloma vedoma z zavlačevanjem odkrila resnice, tako dolgo vzemirjal avstrijsko javnost in hujskal proti Srbiji.

Glede avstrijsko-italijanskih razmer je Masaryk povdarjal, da s češko-slovenskega stališča nikakor nima povoda postopati sovražno proti italijanskim aspiracijam na Balkanu. Deloma so trditve o ogroženju avstrijskih interesov po Italiji popolnoma neutemeljene in tudi neresnične. V velik-

bila že skoro vsa drva na vozu, se je obrnila nagle h hčeri, pa je zatrčila napol: „Ti si vsega kriva — ti in tvoja trma! Kaj bi se bilo nama treba garati? Kaj? — Pavel ima hišo in tudi grunta zadosti. Povrh pa je še sam... križ božji! To bi bilo življenje! Tako pa se garaj in garaj! Pa samo radi tega, ker ta trma noče Pavleta. Do ušes je zaljubljen vate, ti pravim, že dve leti je zaljubljen... Pa noče ta trma! Kaj misliš, da pride oni škribo po tebe? Kaj, ti trma brezglava?“

Metka je pogledala mater s svojimi velikimi, žalostnimi očmi. „Mati,“ je rekla mirno; a vendar je stisnila za trenutek brezbarvne ustnice. „Mati, bodite brez skrbi. Pavla vzamem — še jutri, še hočete.“

Ženica je izpustila poleno na tla in se je ozrla vsa radostna na hčer. A Metka se je že sklonila, da bi skrila solze, ki so ji siloma vrele iz oči... Šam iz dalje pa je prinašal poletni vetrec veselo vrisanje. Stirje turisti so bili dospeli do vzočja belih snežnikov, pa so jih pozdravljali z glasnimi vriski...

(Konec.)

skem nasprotju z našo brezpametno balkansko politiko stoji trezna in prijeteljka politika Rusije in tudi Nemčije, ki je na pameten način poslala svoje trgovske agente na Balkan in bo v kratkem popolnoma izpodrinila Avstrijo. Tako daleč nas je pritrjala naša brezglavna politika.

Brezumni vnanji politiki enaka je tudi naša notranja politika, posebno napram Jugoslovanom. Tudi tu smo zamenjali kulturne, gospodarske in politične principe, s persekucijami in smešnim zbadanjem. Govornik navaja za vzgled, da so oblasti na jugu monarhije trgale otrokom raz glavo pokrivala z napisi balkanskih mest.

Masaryk je končal svoja izvajanja s tem, da je izjavil, da napredni češki poslanci nikakor ne morejo imeti zaupanja v dunajsko vlado, vsled česar bodo tudi glasovali proti proračunu.

Italijanski posl. De Carli, se je zavzemal za nujno rešitev italijanske vseučiliške predloge.

Nato je bila seja zaključena. Prihodnja seja se vrši jutri.

Nezaslišana provokacija ogrskih oblasti: Klofač v Zemunu ustavljen.

DUNAJ 26. (Izv.) V čeških in sloh slovanških parlamentarnih krogih je vzbudila danes velikansko ogorčenje vest, da je bil poslanec Klofač v Zemunu ustavljen in da ga ne puste v Belgrad.

V petek se je češki poslanec Klofač odpeljal z Dunaja v Belgrad, da intervenira pri merodajnih srbskih krogih v neki gospodarski zadevi. Gre namreč za dobavo dela srbskih orjaških uniform, kar hoče Klofač pridobiti za organizacijo čeških krojačev. Ko je došel Klofač v Zemunu in revidiranim oblastim pokazal svojo legitimacijo in tudi potni list, je dobil odgovor, da ne sme v Belgrad. Klofač je proti temu nezaslišnemu postopanju protestiral, ker ni nikako izjemno stanje več, njegovi papirji so v redu in tudi promet s Srbijo je neomejen. Uradnik je skomizgail z ramami in izjavil, da obžaluje, da ga ne sme pustiti čez Savo in to na — višje povelje. Policijski uradnik je Klofaču tudi zagrozil, če bi hotel skrivaj priti v Belgrad, da bi mu to nasilno preprečili. Klofač je vsled tega ostal v Zemunu. Brzojavil je takoj grofu Berchtoldu in grofu Stürgkhu in tudi hrvaški vladi v Zagrebu. Izjavil je, da toliko časa ne odide iz Zemuna, dokler mu ne dovolijo v Belgrad.

Češki poslanci so že danes intervenirali pri grofu Stürgkhu, ki je takoj zvečer telegrafično zaprosil ogrsko vlado, da dovoli Klofaču prehod čez Savo v Belgrad. V zvezi temu je pričakovati na jutrnji seji poslanske zbornice burnih prizorov, ker je vsa zbornica ogorčena nad nečuvnim madžarskim postopanjem in vse poslance zanima izvedeti, kdo je dal povelje, da se Klofača ne sme pustiti v Belgrad.

BALKANSKA VOJNA.

Diference med zavezniki.

Srbi zahtevajo revizijo pogodbe.

SOFIJA 26. (Kor.) Tukajšnji srbski poslanik Spalajković je podal večerj uradno izjavo, da Srbija odločno vstraja pri zahtevi glede revizije srbsko-bolgarske pogodbe.

Iz kompetentnih krogov se poroča, da bo Bolgarska na srbsko izjavo odgovorila, da ona nasprotno odločno odklanja revizijo pogodbe in zahteva izpolnitev pogodbe.

SOFIJA 26. (Izv.) Neke merodajna oseba srbskega poslanstva je izjavila zastopnikom tukajšnjega časopisja, da je skoro izključeno, da bi prišlo med zavezniki radi sedanjih diferenc do vojne. Nasprotno je on trdno prepričan, da bodo diference mirnim potom poravnane.

BELGRAD 26. (Kor.) Na večerjnjih konferenci stranknih načelnikov je imel ministrski predsednik Pašić ekspozice o splošnem položaju in je sporočil navzočim, da jim vlada v svrhu informacije strank izroči tekom današnjega dne pismeni ekspozice o srbsko-bolgarskem sporu. Istočasno je ministrski predsednik naznanil, da bo na interpelacijo poslanca Ribarca o srbsko-bolgarskem obmejnem vprašanju odgovoril še tekom tega tedna.

DUNAJ 26. (Izv.) Za najvažnejši dogodek današnjega dne smatrajo tukajšnji diplomatični krogi dejstvo, da je srbski poslanik v Sofiji, Spalajković, izročil sofijski vladi večerj oficijalno noto, v kateri srbska vlada precizira svojo zahtevo glede revizije srbsko-bolgarske pogodbe.

Ta korak Srbije je prvi oficijalni korak za poravnavo zavezniških sporov. Gotovo je, da se bodo pogajanja med zavezniki začela sedaj hitro razvijati. Medsebojno razmerje med Srbijo in Bolgarsko je stopilo s srbskim korakom v odlični štadij.

BELGRAD 26. (Izv.) Tukajšnji politični krogi zatrjujejo, da pade odločitev o bolgarsko-srbskem sporu še tekom tega tedna. Srbska vlada čaka sedaj samo še odgovora sofijske vlade na srbsko noto glede revizije pogodbe. Tako, kakor hitro pride odgovor, pa naj bo ugoden ali neugoden, bo Srbija proglasila aneksijo vsega ozemlja, katero je osvojila srbska armada. Istočasno bo tudi v Atenah proglasena aneksija vsega ozemlja, katero je osvojila grška armada.

BELGRAD 26. (Izv.) V dobro poučenih krogih se govori, da Bolgarska ne odklanja več principijelno srbsko zahtevo glede revizije srbsko-bolgarske pogodbe, ampak je izjavila, da je pripravljena razpravljati o vprašanju revizije pogodbe. Vsled tega izražajo merodajni srbski krogi upanje, da bo možno rešiti vse konflikte med zavezniki mirnim potom brez rabsodbe Rusije. Srbska vlada je prepričana, da se tudi sofijski kabinet resnično trudi, da omogoči mirno rešitev diferenc med zaveznikom. Tako Srbija kakor Bolgarska stojita pod vplivom Rusije, ki na vsak način želi ohranitev balkanske zveze in neprestano opominja obe državi, naj se poravnata mirnim potom.

Grki in Bolgari.

SOLUN 26. (Kor.) Kralj Konstantin je večerj inspiciiral grške čete v Nigriti in si ogledal tudi njih pozicije. Neko semkaj došlo poročilo zatrjuje, da so Bolgari napadli grške pozicije pri Sohosu in pognali Orke nazaj. Grške izgube so bile le neznatne.

Vprašanje preliminarnega miru.

DUNAJ 26. (Izv.) Tukajšnji diplomatični krogi pričakujejo, da bo preliminarni mir podpisan že v najkrajšem času, ker sili nato z vsjo silo Anglija. Angleška diplomacija stoji na stališču, da je treba skleniti preliminarni mir ne oziraje se na srbske in grške želje. Zahteve zaveznikov naj se formulirajo v posebnem protokolu, ki bo priložen mirovnemu protokolu.

Veleposlaniška reunija.

LONDON 26. (Kor.) Reuterjev urad poroča: Veleposlaniška reunija se je sestala danes ob 1/2 popoldne k seji. Vsi veleposlaniki so izrazili željo, da bodo mirovni preliminarni brez sprememb v najkrajšem času podpisani. Veleposlaniška reunija se je pečala tudi z albanskim štatutom. Seja je trajala do 6 zvečer, nakar se je odgodila do petka.

Bolgarska skrb za mohamedance.

SOFIJA 26. (Izv.) Bolgarska vlada je začela obračati večjo pozornost bolgarskim mohamedancem. Oblasti so poslale v osvojevo ozemlje veliko število turških hodž, ki imajo nalogo, poučiti mohamedance o bolgarskih razmerah in jim razložiti prednosti bolgarske uprave. Hodže so tudi pooblašteni, obvestiti turško orehivalstvo Bolgarije, da se nimajo bati nikakih nasilnosti od strani Bolgarov.

Odlikovani soprogi skadrskega in janjskega avstrijskega konzula.

DUNAJ 26. (Izv.) Kakor smo že svoječasno poročali, je cesar sklenil odlikovati tudi soprogo skadrskega avstrijskega konzula, Zambauerja in soprogo janjskega konzula, Bilinskega. Danes je cesar v resnici odlikoval obe dami z redom Elizabete.

Ruska дума.

PETROGRAD 26. (Kor.) V proračunski debati je nacionalisti Laškarev izjavil, da mora vsled sedanje evropske konstelacije biti Rusija vedno pripravljena, da se lahko bojuje na dve strani. Poslanci so vedno pripravljene dovoliti vladi vsa sredstva za pripravnost velike ruske armade.

Povratek carja v Rusijo.

PETROGRAD 26. (Kor.) Car Nikolaj je odpotoval danes ob 9 dopoldne iz Berlina v Carsko Selo.

Odhod kralja Jurija iz Berlina.

BERLIN 26. (Kor.) Angleška kraljevska dvojica je danes dopoldne odpotovala s svojim spremstvom v Neustrelitz, da praznuje današnji rojstni dan kraljice Marije na meklenburškem dvoru.

Vojaški upori v Franciji.

PARIZ 26. (Izv.) Listi poročajo, da znaša število radi upora v 122. pešpolku v Rodezu zaprtih 94 vojakov. V Charlesvillu so zaprli šest topničarjev, ker so našli pri njih antimilitaristične pesmi.

Avtomobilska katastrofa.

GLUECKSTADT 26. (Kor.) Včera je neki avtomobil pri Sude, v bližini Idzehoe udri skozi železniško ograjo in se zaletel v osebni vlak. Železniški stroj je avtomobil popolnoma uničil. Dva potnika sta bila takoj mrtva, dva pa sta kmalu umrla za poškodbami. — Eca oseba je bila lahko ranjena.

Požar na svetovni razstavi v Genfu.

BRUSELJ 26. (Kor.) Na svetovni razstavi v Genfu je izbruhnil požar, ki je napravil 250.000 frankov škode.

Laško-liberalne kandidate.

V nedeljo dopoldne se je vršil v gledališču Politeama Rossetti volilski shod laško-liberalne stranke, ki je bil sklican v svrhu proglasitve kandidatur za IV. mestni in II. okoličanski volilski razred.

Kakor je pač navada pri tržaških laških liberalcih, se vrše taki njihovi shodi kolikor le mogoče „slovesno“, to se pravi, da govorniki v svojih govorih nastopajo silno bombastično, da blesteče fraze kar love druga drugo, da vse kar buhti samega najčistejšega, najnavdušenejšega italijanstva in

presilne skrbi za ohranitev za najpristaejši italijanski značaj Trsta, te vseitalijanske trdnjave ob italijanski Adriji. V resnici pametnega in stvarnega se ob takih prilikah pove zelo malo, ali nič, vse je proračunano le na zunanji efekt in na probuditev ne najboljših instinktov mase in resnemu in treznemu močniku takih shodov, se mora zdeti vse to prava pravcata komedija, ki jo igrajo naši Italijani drugim v zabavo, sebi pa gotovo ne v korist, in to temmanj, ker ima ta komedija v sebi kolikor toliko tragike; saj je res žalostno, da kulturno tako visoko stoječ narod, kakor je italijanski, na tako sebe in svoje kulture nevreden način obavlja najpomembnejše svoje državljske naloge, take, kakor je izvrševanje volilne pravice.

Kakor vsakokrat, tako se je tudi tokrat začela volilna borba z italijanske strani v znamenju komedijanstva in najnedostojnejšega hujškanja Italijanskih mas proti nam Slovincem. Našel se je na shodu občinski svetovalec, o katerem so tržaški občinarji čuli zelo zelo malo dosedaj, saj mož v občinskem svetu tekom zadnjih štirih let menda ni odprl ust, ki pa se je v zvezi s svojem očitvidnemu slovenskemu pokopljenju — možu je ime Gherbez (Grbec) — predrznil, pljuvajoč na svoj lastni narod, zaklicati v zbor laž, da smo med Slovinci proglasili geslo: „Tržačani v morje“, in zvezati s to lažjo nesramno hujškajoči poziv: „Slovinci v hribe!“

V takem tonu in v takem smislu so govorili skoraj vsi govorniki, katerih ni bilo malo, in če sta govorila nekoliko dostojneje glavna govornika dr. Mrak in dr. Ara, je pripisati to morda edino le dejstvo, da sta se sramovala ne tiste javnosti, tistega občinstva, ki je divjalo pred njima najhujšega sovražstva do vsega, kar ni laško-liberalnega, temveč one širše, velike javnosti, ki trezno sodi in zato tudi obsoja. Kako daleč pa je šlo hujškanje na tem shodu, je najbolje pokazal končni zaključek shoda; — cela vrsta aretacij zaradi prevelikega navdušenja za „sveto italijansko stvar!“

Mislimo, da se nam pač ni treba natančneje pečati s posameznimi govorniki na tem shodu, pa naj so to že razni Štolfi, Prišterji ali Debin in kakor so se že imenovali, saj so bili vsi enaki in složni v eni misli, da Slovenec v Trstu nima niti najmanjše pravice, niti pravice, da bi si služil svoj košček kruha, kajti Trst pripada edino le italijanski narodnosti in v Trstu ima pravico do življenja edino le Italijan. Iz vseh teh, z naravnost besno mržnjo proti nam Slovincem prepoljenih tirad naj omenimo le še, kako je utemeljeval dr. Mrak italijansko-liberalne kandidate v okolici.

Povdarjal je, da dosedaj laška liberalna stranka v okolici ni postavljala lastnih kandidatov, da pa so se v posameznih okrajih sestavljali samostojni volilni odbori iz onih laško-liberalnih pristavev v okolici, ki hočejo v miru živeti z mestom in nočejo čuti o sovražstvu, ki ga hočejo zasejati med mestom in okolico neki „tujci“. Ti odbori so postavljali svoje lastne kandidate. Laško-liberalna stranka je zapuščala in zanemarjala te svoje prijatelje, ko ni postavljala v okolici svojih oficijelnih kandidatov, in je zato sklenila, da pri letošnjih volitvah postavi oficijelne kandidate, kar zagotavlja volilni borbi gotovo še lepši uspeh nego ga je imel volilni boj samostojnih volilnih odborov.

To je bil torej povod italijanskim liberalnim kandidaturam v naši okolici! — Ne vemo, čemu je vendar celo tu treba prikrihati resnico, nako ne povedo kar naravnost, da prej zato niso kandidirali lastnih kandidatov, ker je bilo popolnoma, absolutno izključeno, da bi mogli doseči kak uspeh, ker je bilo slovensko prebivalstvo v tako ogromni večini, da laškim liberalcem ni bilo mogoče niti pomisliti, da bi kaj dosegli pri volitvah; sedaj pa da so razmere v spodnji okolici zaradi naraščanja mesta in priselitve italijanskega prebivalstva v okolico toliko ugodnejše zanje, da so se upali na dan s svojimi lastnimi kandidaturami. To je resnica

in za laško-liberalno stranko, ki se pač bolj, kakor vsaka druga, po krivem ponaša s svojim geslom: „Ljudstvu pravico, narodu pa slavo“, gotovo ni posebna čast, da se niti tu ne upa z resnico na dan!

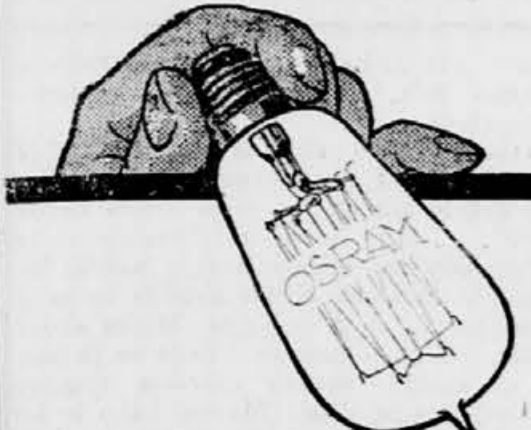
In končno kandidatje! Na vse pretege so hvalili demokratični duh, njihovo snovsko ljubezen do Trsta in njihovo navdušenost za italijanstvo teh zemlja.

So pa to in sicer za drugi okoličanski razred: za I. volilni okraj Carmelo Lucatelli, privatni uradnik; za II. volilni okraj: Angelo Pirich, zidarski mojster; za III. volilni okraj: Mario Pagliaro, stavbenik in dr. Arturo Rusconi, odvetnik. Od teh štirih sta bila Lucatelli in Rusconi že sedaj v mestnem občinskem svetu.

Za mestne volilne okraje so nastavili sledeče okraje: za I. volilni okraj: Lodovico Braidotti, arhitekt; za II. volilni okraj: mehanik Vincenzo Parenzan (nov) in dosedanji župan dr. Alfonso Valerio; za III. volilni okraj: Carlo Arch in Luigi Bonetti, ravnatelj občinske šole v ul. Ruggero Manna (nov); za IV. volilni okraj: dr. Angelo Ara, privatni uradnik, Massimo Gherbez, agent; Luigi Trojer, elektrotehnični delavec (nov); za V. volilni okraj: Carlo Banelli, Gustavo Cornici, privatni uradnik (nov), dr. Davide D'Osio, zdravnik, Luigi Gridelli, črkostavec (nov); za VI. volilni okraj: Emilio Bianchi, privatni uradnik (nov), Virgilio Debin, privatni uradnik (nov), Virgilio Trampus, kotlar (nov), Giovanni Viezzoli, težak (nov).

Slovenski volilci iz mesta in okolice! Tu imate torej kandidate, ki vam jih ponuja laška liberalna stranka, tu imate može, ki so vam pri svojem prvem nastopu zabrusili v lice nebroj žalitev, ki so komaj proglašeni za kandidate, klicali ogenj in žveplo na vas, ki si hočete zagotoviti svoje po vseh božjih in človeških zakonih vam pristojne pravice na svojih rodnihih tleh, in so hujškali na vas svoje pristave kakor pse na divjo zverino, vas same pa, ki ste se rodili, vzgojili in vzrasli na teh svojih tržaških tleh, pa pošiljali v hribe, češ tam gor! je mesto za vas, slovenske divjake, dočim je Trst izključna last njih, ki so šele predvčerajšnjim prišli v Trst ali z onostran morja ali pa tudi s tistih hribov, kamor pošiljajo vas in so se izdaviši svoj rod in jezik, šele večerj prelevili iz Slovencev, Slovanov v najzagrizennejše sovražnike svojega naroda. Tu jih imate te kandidate, vi slovenski volilci, ki ste vedno z največjim navdušenjem šli v boj za pravice svojega naroda, ki ste vedno stali trdno kakor skala sredi penečih se valov v obrambo naše slovenske postojanke ob naši sinji Adriji, tu jih imate kandidate, katerim oddajte svoje glasove, ako hočete biti izdajalci najlepšega, najmilejšega, najsvetejšega, kar ima človek na svetu — izdajalci svojega naroda, izdajalci svoje domovine!

Ali ne! Prepričani smo, da ga ni med vami, slovenski volilci, ki bi hotel postati Judež svojemu narodu, prepričani smo, da bode na dan volitev pokazali svojim nasprotnikom, da je vaša slovenska narodna zavednost zgradila okrog naše slovenske tržaške domovine nepremagljiv jez, katerega ne podre niti najlutejši naval nasprotnikov naše slovenske strani. Najle postavljajo svoje kandidate, oficijelne ali neoficijelne, po naši slovenski okolici, naš slovenski okoličan ve, kaj je njegova dolžnost, naš slovenski okoličan stori, kar mu veleva njegov slovenski narodni ponos: slovenski okoličan odda svoj glas edino le slovenskemu narodnemu kandidatu!

Zakaj naj se uporabljajo samo

Osramove svetiljke

z vlečeno svetilno žico?

1. „Osramove“ svetiljke z vlečeno svetilno žico imajo nezlomljivo svetilno žico.
2. „Osramove“ svetiljke z vlečeno svetilno žico prihranijo 70% toka.
3. „Osramove“ svetiljke z vlečeno svetilno žico dajo briljantno, čisto belo luč.

Vsaka pristna „Osramova“ svetiljka z vlečeno svetilno žico mora imeti na stekleni krogli vjedkan napis „Osram“. Kdor skrbno pazi na to, se obvaruje izdelkov, ki nimajo nič opraviti z „Osramom“.

Glavna zaloga za Trst, Gorico, Primorsko in Dalmacijo: R. Ditmar, bratje Brüner d. d. Dunaj, Trst, Piazza del Ponterosso števil. 1.

Deželnozbornske volitve v Pull.

Pula, dne 25. majnika.

Kakor smo že brzojavno poročali, je bil izid današnje ožje volitve med kandidatom laškoliberalne stranke dr. Devescovi-jem in socialnim demokratom Lirussijem naravnost porazen za laškoliberalno kamoro, kajti njen kandidat dr. Devescovi je dobil samo 1366 glasov, dočim pa je dobil kandidat socialnodemokratske stranke Lirussi 1619 glasov in je bil potemtakem izvoljen z impozantno večino 253 glasov.

Značilno za to volitev je zlasti razmerje med glasovi, ki sta jih dobila oba kandidata pri prvi volitvi in potem pri ožji. Pri prvi volitvi je dobil dr. Devescovi 1031 glasov, Lirussi 831 in je torej zaostal socialni demokrat za laškim liberalcem za 200 glasov, dočim pa je dobil hrvatski kandidat dr. Lovro Scallier 330 glasov. Pri ožji volitvi so glasovi laških liberalcev narasli za 335 glasov, oni za socialnodemokratskega kandidata pa za celih 788. To razmerje kaže, da je laško-liberalni kamori v Pull med ljudstvom v resnici odklenkalo in da je kamora res poražena, popolnoma poražena, kar je v dno srca razveselilo vsakega pošteno mislečega človeka ne glede na narodnost, kajti priznati je treba, da je tudi med italijanskim prebivalstvom veliko ljudi, ki so sicer dobri italijanski narodnjaki, ki pa se nikakor ne strinjajo s skrajno koruptno kamoro, ki je dovedla pulsko občino na rob propada.

Kamora je poražena, dastravno je vporabila vsa, tudi najnesramnejša sredstva, da bi si bila priborila zmago, dastravno je prišlo prav vse, zvižaja, denar in tudi najhujši terorizem. Spravila je na noge, vse kar leze in gre; še celo deželni oče, slavni Rizzi, je storil vse, da bi bil pripomožek Devescoviju do zmage. Toda zastoj je bilo vse priganjanje in tudi interveniranje pri okrajnem glavarstvu: pulsko ljudstvo je pokazalo, da hoče enkrat za vselej obračunati s kamoro.

Da pa je prišlo do tako sijajne zmage socialnodemokratskega kandidata, je edno pripisati zaslugo hrvatski ljudski stranki, ki je, kakor smo že poročali, sklenila glasovati za socialnodemokratskega kandidata in to edino le iz razloga, da se porazi kamora.

Italijansko liberalno časopisje je kar besnelo ta teden. Nekaj najlepših cvetk, ki so poglatale na tem gnoju, smo že omenili, a da bi se spuščali v podrobnosti, se nam ne zdi vredno. Kajti čim manje se meša ta gausoba, tem bolj je. Italijansko-liberalni kandidat dr. Devescovi pa je zaradi svoje nasilnosti, poleg svojega strahovitega poraza, doživel še to sramoto, da se bo moral zagovarjati pred sodiščem, ker je v svoji objestnosti, pričakujoč menda gotove zmage, javno defenzni napadel Lirussija in mu pritisnil zausnico. Toda to pa baje tudi še ni vse. Za zdravnika bolniške blagajne mornarice je tako ponašanje le nekoliko prenečastno in sedaj že govori vsa Pula, da dr. Devescovi najbrž ne bo več dolgo zdravnikoval pri mornariški bolniški blagajni.

Dr. Devescovi je, kar omenjamo le mimogrede, izdajal za časa volilne borbe svoj poseben listič, „Il Popolo“. Urejeval pa je ta list neki Deberti, ki je le predobro poznan v Pull, saj je bil že večkrat kazovan z zaporom zaradi svojega iredentizma. Nedavno je dobil pred dunajsko poroto zaradi svojega „delovanja“ dva meseca težke ječe. Je pač res lepo pobratimstvo zdravnikova bolniške blagajne vojake mornarice s takim častivrednim poštenjakom.

Kakor se čuje v raznih tujaknjih krogih, je stališče, ki ga je zavzemala „Edinost“ napram tej volitvi, vzbujalo splošno zadovoljstvo, dočim pa se prav tako splošno obsoja pisava ljubljanskega „Slovenca“. — Za ljudi, ki kar tako čez noč menjajo svojo barvo, je pač značilno to, da skačejo iz enega ekstrema v drugega, pri čemer seveda ne pomišljajo, da pri tem marsikdaj pljuvajo v svojo lastno skledo.

Za danes zvečer smo pričakovali demonstracij in mislilo se je celo, da morda pride do spopada med kamorami in socialnimi demokrati, kar pa se ni zgodilo. Govorilo se je, da napravijo socialni demokrati obhod po mestu, kar pa so opustili. Zbrala se je le pod njihovimi društvenimi prostori večja množica delavstva, ki je klicala „Živela socialna demokracija“, „Živio Lirussi“ in „Dol s kamoro“. Izobesili so tudi na hiši rdeče socialnodemokratske zastave. Kamorari so se popolnoma poskrili in jih ni bilo na izpregled. Govorilo se je celo tudi, da se hočejo kamorari maščevati za svoj poraz nad Hrvatji, seveda z razbitjem par stekel na Narodnem domu, toda, kakor rečeno, poskrili so se in bilo jih je — sram!

Tako se je torej končala ta za pulske razmere tako pomembna volilna borba, in končala se je tako, kakor so hoteli pulski — Slovani. Od njih je bil odvisen izid volitev in pokazali so i laški kamori i socialnim demokratom, da mora tisti, kdor hoče kaj doseči v Pull, računati žujimi. Ta sijajna moralna zmaga našega življa je najboljši dokaz, da živimo, da se razvijamo, da napredujemo. Le tako naprej!

Končno naj omenimo še nekoga odmeva naše volitve, ki nam je došel iz Poreča. Danes zvečer so se namreč vračali iz Pule v Tržič nekateri delavci, ki so imeli volilno pravico v Pull in so prišli volit. Volili so Lirussija. Lirussijeva zmaga jih je tako navdušila, da so medpotoma, kjer je obstal parnik, dajali duška svojim občutkom z raznimi klici, med njimi tudi „dol s kamoro!“ V Rovinju ni prišlo do ničesar hujšega, pač pa so v Poreču ljudje, ki so bili navzoči ob prihodu parnika ter so čuli vzklike na krovu in rdečo zastavo, začeli odgovarjati z raznimi psovkami in končno tudi s kamenjem. To je delavce na parniku tako razburilo, da so začeli metati s parnika steklenice in so se valed tega psovači na suhem hitro umaknili. Baje je nekoga zadela s krova vržena steklenica v glavo. Zmaga je bila potemtakem tudi v Poreču na strani socialnih demokratov.

Domače vesti.

Odborova seja političnega društva „Edinosti“ se bo vršila v črtrtek dne 29. t. m., točno ob 3 popoldne v „Slovanski čitalnici“.

Vabljeni so vsi gg. odborniki, namestniki in deželni poslanci, da se seje gotovo udeležijo.

Pozor, zaupniki! Drevi ob 8-30 se bo vršil v gledališki dvorani Narodnega doma sestanek zaupnikov iz mestnih volilskih okrajev v svrhu določitve kandidatov. Vprašanje naših kandidatov v mestnih volilskih okrajih je največje važnosti, zato pričakujemo, da se udeležijo sestanka pred vsemi vsi člani okrajnih volilnih odborov, prav tako pa tudi vsi ostali zaupniki in po njih uvedenih volilci. Zastopano bodi na tem sestanku vse mesto v čim najčastnejšem številu zaupnikov in volilcev, da bo določitev in proglašenje kandidatov res izraz volje vsega tržaškega mestnega Slovenstva.

O volilskem shodu v Trebčah in Sv. Križu naj še poročamo dodatno, da sta bili na obeh shodih ob živahnem odobravanju sprejeti kandidaturi kandidatov za drugi razred III. okoličanskega volilnega okraja, gg. dr. Ferda Černeta in Stefana Ferluge. Obenem naj popravimo tiskovno pomoto, da se je gosp. Renčelj predstavil kot kandidat za I. volilski razred, ne pa za II.

Po govoru g. dr. Josipa Mandiča se je na shodu v Trebčah oglašil k besedi še socialist Andrej Krall, ki je zahteval pojasnila glede delovanja slovenskih občinskih svetovalcev v gospodarskem pogledu, nakar mu je pojasnil g. dr. Čok, da so slovenski zastopniki dosegli marsikak vseh, a da niso dosegli več, niso krivi oni, temveč italijanska večina, ki je vedno nasprotna najupravičnejšim slovenskim zahtevam. Zato pa so se Slovenci oprileli samopomoči, ki kaže najlepše uspehe v kmetijski družbi in tudi že v ribiški zadrugi.

Nato je g. Drejčič Čok obširno govoril o pomenu slovenskega šolstva za tržaško Slovenstvo in kazal na krivice, ki se gode na šolskem polju tržaškim Slovincem. Za njim je še ob splošnem odobravanju izvajal g. dr. Semrov, da tržaške občinske volitve niso samo lokalnega pomena, kajti za njihov izid se ne zanima le vse Slovenstvo, temveč tudi ostali Slovani. — Po proglašitvi in sprejetju zgoraj omenjenih kandidatov je predsednik nato zaključil shod.

Pogreb ponesrečenega gosp. Ivana Godarika se je vršil v nedeljo popoldne ob veliki udeležbi občinstva iz mestne bolnišnice na pokopališču v Barkovljah. Zlastil je bilo v velikem številu zastopano uradništvo in uslužbenstvo južne železnice, ki je izkazalo zadajo čast svojemu tovarišu, ki mu je zla usoda tako prezgodaj pretrgala nit življenja. Pokojniku blag spomin, žalujoči rodbini pa ponovno naše sožalje na bridki izgubi.

„Slovenec“ — „mistificiran“. Naši čitatelji se bodo spominjali, da je ljubljanski „Slovenec“ v svoji številki od 29. avgusta l. 1912. priobčil (pretvezen) dopis iz Trsta, v katerem je na nezasišan način blatil in napadal gosp. dr. Josipa Jedlowskega. V

POHISTVO

SOLIDNO : in : ELEGANTNO
PO ZMERNIM CENAM
RAFAELE ITALIA
TRST - VIA MALCANTON - TRST

Botre! Botri!

Vsakovrstna darila za svoje birmance dobite v dobroznani
urarni in zlatarni
Bogomil Pino ul. Vincenzo Bellini št. 13. nasproti cerkvi sv. Antona novega

A. SBOGAR kovač, mehanik in elektrotehnik - z delavnico

za nikelliranje, posrebrnanje, bakranje itd. št. 14.
Trst, Via Gaetano Donizetti 5. - Telefon i26, Rom. IV.

Popravlja priprave za točenje piva, motorje na gas in bencin, sesaljke, živalne stroje, motocikle, bicikle in izvršuje druga dela, ki spadajo v stroko mehanikov, priprave za električno razsvetljavo, električne motorje in vzdigovalnice, električne zvonce, telefone in vsako delo elektrotehniško. - Zalega žarnje, stekel za gas in elektrike in drugih predmetov.

Oglas.

Županstvo v Gaberju p. Štanjel išče
spretnega tajnika
(obenem naj bi bil organist).
Nastop službe s 1. julijem.
Čas zglasitve do 15. julija t. l.
Plača in pojasnila po dogovoru.

ODLIKOVANA

tržaška prodajalna obuval

ULICA GIOSUÈ CARDUCCI ŠT. 21

Razn. različnih izberov najfinjših moških in ženskih obuval po najnižjih cenah se prodajajo tud po izrednih cenah:

- Uenje Boxcaif s trakovi . . . . . po K 10-—
- Uenje Boxcaif z elastiko . . . . . po K 10-—
- Uenje Boxcaif oblika Derby . . . . . po K 10-50
- Uenje Boxcaif z zaponami Triumph po K 10-50

Enaki za dečke 1 K manj. - Vsakov. blago l. vrste.
Obllike moderne. — Delo zelo trpežno.

Podpisani priporočam cenj. občinstvu svojo novo **GOSTILNO**

„Ai Cacciatori“

TRST, — ulica Chiozza šte. 5.

Toči se domače prvovrstno vino, črno in belo, kraški teran in istrako. Pivo prve vrste. Kuhinja je vedno preskrbljena z gorkimi in mrzlimi jedili. — Za obilen obisk se priporoča **Mihael Zobec**, lastnik.

ZOBOZDRAVNIK

Dr. Hinko Dolenc

ordinira
ulica S. Lazzaro št. 23.
Sprejema od 9—1, 3—6.

Urarna in zlatarna

v Trstu, ul. Settefontane št. 10. Po najnižjih cenah se popravljajo ure in zlati predmeti. Popravljanje se budi in z garancijo po K 1.—. Oaio Squadrani. 909

Zobotehnik iz Nemčije

Josip König

diplomiran na zobotehnični akademiji v Parizu.
... TRST ...
ulica S. Nicolò št. 18. II. n.
Plačila na mesečne obroke.

Velika zaloga dvokoles in živalnih strojev, gramofonov, orkestronov pri **Batjel-u**, Gorica, Stolna ulica št. 2 in 4. Mehanična delavnica. — Prodaja na obroke. Ceniti franko. Velika zaloga vsakovrstnih strojev rabljenih po cen.

Urnar Raimondo Bisiach

opozarja svoje cenjeno odjemalstvo, da se je vrnil v svojo urarno na svoje prejšnje mesto, Campo S. Giacomo 5, v hiši „Delavskega konsumnega društva“. — **ZA BIRMO** je na razpolago bogata izber ur, verižic in priveskov po konkurenčnih cenah.

Hans Schmidt

zobotehnik

TELEFON TRST št. 1085. ul. della Zonta št. 7. I. 1913

HELVETIA

Velika zaloga gramofonov
Trst, — ulica Barriera vecchia 19.

Vedno v zalogi velika izber slovenskih in hrvatskih plošč od kron 2-50 naprej. Vedno nove plošče najboljšje vrste. Gramofoni na obroke.

:: Kabaret „Maxim“ ::

Ravnatelj K. Maurice. Trst, ulica Stadion št. 10. Pri klavirju F. Leopoldi

Zadnji spored sezone. — Od 16. do 31. majnika 1913.

Lissy pl. Heideimayer, kab. pevka.
ELLEN ANGELO, mednarodna plesalka. ADA PERI, ital. šansonetka.
FRITZI WALDEN, recitatorica.
ANNI ARLESCU, mednarodna šansonetka. LEO WERTER, predavatelj in kabaretni pevec.
MAKS HOFER, komik.
BOROS DUO, plesni duet. — MICI SLATKA, recitatorica.
VEGH ZSAZSA, izpreminj. plesalka.

Začetek točno ob 9. — Konec ???
VSTOPNINA: I. prostor 2 kroni; II. prostor 1 krono.

Trgovci, peki! Drože (kvas) iz odlikovane slovenske tovarne drož, so dosegle dosedaj vsepovsod najboljši sloves. Narodnjaki, naročajte pri domači tvrdki, ki vam postreže po konkurenčnih cenah. - Priporočam se vdani J. J. SUBAN, Trst, G. Vasari 10.

obrambo svoje časti je gosp. dr. Jedlowski tako vložil potom pisarne g. dr. Josipa Mandića, kazensko ovadbo proti g. Mihi Moškercu, odgovornemu uredniku „Slovenca“, in sicer pred ljubljanskim porotnim sodiščem. Včeraj se je imela vršiti porotna razprava v Ljubljani, ter sta se odpejala tja tožitelj in njegov pravni zastopnik, pripravljena, da sprejmeta boj, ki ga je dr. Jedlowski „Slovenec“ vsilil.

Toda, do porotne razprave, ni prišlo, „Slovenec“ se je, namreč že pred razpravo prostovoljno vdal. Uredništvo „Slovenca“ je potom svojega zastopnika priznalo svojo krivdo, češ, da je bilo — mistificirano in zapeljano v zmotno po nekem tržaškem dopisniku, — je preklicalo in se zavezalo preklicati javno, v „Slovenca“, v „Edinosti“ in v zagrebškem „Obzoru“ vse žaljive izraze, prosič g. dr. Jedlowskega javno odpuščanja, ter se je slednjič zavezalo plačati „Dilaškemu podporonemu društvu“ v Trstu K 200 — in vse pravne stroške v znesku K 373.15. Tako je torej zopet enkrat zmagala pravična stvar in — „Zahlen macht — Frieden!“

S čim nas osrečujejo! Naši tržaški Italijani se bahajo, da bi naša slovenska okolica nikakor ne mogla živeti brez njih, da so oni tisti, ki jej dajo vse, česar potrebuje v materialnem in tudi duševnem pogledu, da mora slovenski okolican takorekoč roko poljubiti vsakemu laškemu fantetu, ki pride na vsako toliko časa iz mesta venka na deželo, kajti tudi on je eden tistih, ki materialno in duševno daje življenja okolici in njenemu prebivalstvu.

Prav radi sicer priznavamo, da v resnici okolica vsakega mesta živi od mesta, toda mesto ne daje okolici prav ničesar zastonj, kajti okolican, ki mora trdo delati, da pridelava ono, kar oddaja potem v mesto, mora svoje potrebščine prav tako plačevati, kakor jih plačuje meščan, in čim večje je mesto, tem dražje je tudi vse, česar potrebuje okolican od mesta. Zastonj ne dobiva, kakor smo rekli, okolican od mesta ničesar, in ne vemo, zakaj bi naj potem kazal tako velikansko hvaležnost našim laškim meščanom, če prihajajo od časa do časa v okolico, „na kmete“ v svojo zabavo, a prav velikokrat tudi v največjo nadlego, škodo in pohujšanje domačega prebivalstva.

Nekaj popolnoma vsakdanjega je, da taki, največkrat še za ušesi mokri italijanski mladci žalijo prebivalstvo z najgršimi psovskami, „ščavi“ in drugimi takimi podobnimi, da na najnesramnejši način nadlegujejo ženske, da celo dejanski napadajo domačine, seveda, če se nahajajo sami v velikanski večini. To delajo oni, ki se v svoji dvatisočletni kulturi čutilo tako daleč zvišene nad slovenske okolčanske barbore. In zato naj bi jim bila okolica še — hvaležna.

Naravnost strahovit slučaj nedoumljive sirovosti in res pravega pravčatega barbarstva teh laških kulturonoscev se je dogodil včeraj popoldne v bližnjem istrskem Bollyncu, kamor je prišlo devet takih tržaških velekulturnežev, ki so pohajali od gostilne do gostilne prav po živinsko se povsod nalivajoč z vinom ter zabavljajoč in hujskajoč. Vsa vas se je že zgedovala nad njihovim počenjanjem in ljudstvu je že začela pohajati potrpežljivost. Toda stvar se je zasukala drugače. Razgrajali so se pograbilili sami med seboj in konec je bil, da so tri smrtonevarno ranjene prepeljali v tržaško mestno bolnišnico.

Od takih ljudi naj se torej mi slovenski barbarji učimo olike in omike, taki ljudje naj bi nam bili v zgled in takim ljudem naj bi bili mi nazadnje še hvaležni, da prihajajo

med nas razgrajati in delati najhujše vrste javno pohujšanje! Hvala lepa! Pa že vstanemo raje slovenski barbarji v svoji slovenski poštemosti in naj si obranijo Italijani svoje hujskaje, razgrajaje in pretepače sami zase, naj si le ohranijo zase vso ono srečo, ki nam jo na tak način ponuja njihova dvatisočletna kultura!

Bridke pritožbe. Prejeli smo pismo z daljnega dalmatinskega juga, prav od tam dol iz krševite Krivošije, kjer vzklikajo, da je mir na Balkanu popolnoma zagotovljen, če vedno čaka odrešenja veliko število našincev, ki z največjim zanimanjem spremljajo dogodke v svoji domovini. Pišejo nam, kako bridko se jim zdi, da morajo sedaj, ko so razpisane v Trstu občinske volitve, biti tako daleč od svoje domovine in ne morejo z drugimi vred sodelovati v borbi za pravice in zahteve svojega naroda.

Umljive so te pritožbe za vsakogar, ki ve, s kako ljubezljivo tržaški Slovenec gleda na narodno delo v Trstu in kako je ponosen na vsak napredek tržaškega Slovenstva. Še bolj umljive pa so te tožbe potem, če nam pišejo, s kakimi težavami se morajo boriti, da imajo slabo hrano, slaba ležišča, da je služba silno naporna posebno za starejše. Doma pa jih komaj in komaj pričakuje njihova družina, kateri manjka prehranjevalca in ki se le borno preriva z ono malenkostno državno podporo, ki jo dobiva za časa odsotnosti vzdrževalceve.

Razumemo tudi, saj je to popolnoma človeško, da človek v takem slučaju vidi vse stvari mnogo temnejše, kakor so v resnici, in nam je zato tudi pojmljivo, da nas oni izmučenci tam dol sodijo krivo, ko nam očitajo, da se ne brigamo zanje, da se zabavamo po veselcah in izletih in čisto pozabljamo njih, ki daleč od domovine plačujejo najtežje davek, ki ga zahteva država od državljanov. Prav v tržaški okolici je bilo prirejenih že več prireditev v korist in podporo družinam onih, ki se nahajajo v vojaški službi, a s strani naših poslancev pa se je storilo tudi vse, da bi se čim prej končalo izjemno stanje, ki ga je povzročila balkanska kriza, da bi se mogli vrniti rezervniki zopet k svojim družinam in svojemu zaslužku. Kar je bilo mogoče, se je storilo, a če se ni dosegel popoln uspeh, za to pač ne moremo mi ničesar, temveč le oni tam zgoraj, ki so nam pa nedosegljivi.

Le prepričani naj bodo naši bratje tam dol, da nihče ne želi bolj, nego mi, da bi jih že skoraj imeli v svoji sredi in to posebno sedaj, ko kliče narodna dolžnost k delu vsakogar, kdor je v resnici naš!

Iz policijske službe. Nadporočnik 32. pešpolka, Rihard Theiss, je imenovan za defektivnega oddelnega nadzornika javne straže v XI. činovnem razredu.

Majniški izlet je napravila včeraj v Trst šolska mladina iz Batul, Črnič in Sojač. Pogled na morje je tako prevzel otroke, da so kar vzklikali začudenja in veselja. Prav dobro in poceni je pogostil mladino narodni gostilničar Hinko Kostič.

Sobotni popoldanski počitek v deurnih zavodih. Načelstvo Trgovsko-obrtne zadruge v Trstu je sklenilo imeti od 1. junija dalje urad ob sobotah odprt samo do 1 pop. P. n. stranke se na to izpremembo vljudno opozarjajo.

Podružnica CMD pri Sv. Jakobu v Trstu javlja, da napravijo gojenci otroškega vrtca v nedeljo, dne 1. junija 1913., izlet v Škofije. Odhod z državnega kolodvora Trst ob 9 predpoldne, prihod v Trst ob 4 popoldne.

III. zlet Tržaške sokolske župe na Opčinah. Odbor T. S. Ž. je z ozirom na to, da se bodo vršile dne 13. julija t. l. de-

želno-zborske volitve na Goriškem, preložil III. zlet T. S. Ž. na dan 29. junija t. l. Bratska in narodna društva na Tržaškem in na Krasu opozarjajo na to ter jih prosimo, naj se z ozirom na veliki pomen Sokolstva blagohotno ozirajo pri prirejanju svojih veselic na to sokolsko prireditve.

„Dramatično društvo“ v Trstu ima svojo sejo jutri, v sredo, ob 8.30 zvečer v gornjih prostorih kavarne „Balkan“. Radi velike važnosti se naprošajo vsi gg. odborniki, da se seje zanesljivo udeležijo.

Vesti iz Goriške.

Dutovlje. V predminulem tednu smo imeli dve gledališki predstavi. Na biakoštini ponedeljek so bili pri nas člani slovenskega gledališča iz Trsta ter predstavljali burko „Grofica in čevljar“, ki je bila dobro obiskana in o kateri se je že pisalo. V nedeljo, 18. maja, pa so prišli dramatični diletantje iz Sežane ter nam pokazali „Sin“, Ganglovo dramo v štirih dejanjih. Igrali so odlično. Posebno glavne vloge sina Cirila, Siemena in Helene v rokah g. Legarja, g. Kontija in g. čne Stolfove so bile tako dobro izvedene, da si je težko želeli boljših. Ta krasna povest, vzeta iz resničnega življenja, je našim ljudem najbolje ugajala. Takoj skraja je zbudila vso pozornost in vse do konca je občinstvo sledilo razvoju z največjim zanimanjem. Bili so prizori, ki so ganili vsako srce, prizori, pri katerih se je moralo solziti sleherni oko. Splošna sodba je bila, da se kaj takega na deželi prav redkokada vidi. Le škoda, da je bila udeležba tako majhna, da so prireditelji menda komaj pokrili stroške, ki so jih imeli s postavitvijo lastnega odra in s svojim prihodom semkaj.

Temu je krivo to, da se je stvar premalo priporočila in ker se v okolici prenaprosto vrstijo razne društvene prireditve; tudi neprimeren čas in fantovski ples v sosednji vasi sta veliko pripomogla, da predstava ni bila tako obiskana, kakor je zaslužila.

Drama „Sin“ je prava ljudska igra, vrio vzgojnega pomena. Zato ven z njo med ljudstvo, ki rado vidi kaj takega, četudi se ponavlja zopet in zopet: vredna je. Zanj naj se napravi večja reklama in k nji naj se povabi vse naše ljudi, stare in mlado. Take so bile besede zrelih mož. — Zakaj tukaj gre za umetnost, resnično dramatično umetnost, ki ljudstvo vzgaja in zabava. Zato slava pisatelju Ganglu, ki nam je vstvaril to dobro dramo, in čast vrim Sežancem, ki so nam jo tako izborno pokazali. Prepričani naj bodo, da so pustili v naši vasi najboljše utise. Če tudi niso imeli materialnega, pa so imeli popoln moralen vspeh.

MALI OGLASI

Išče se vratar, Sv. Ivan, ulica delle Docie 919, pri cerkvi. 1159

Lepa in sračna meblirana soba se odda s 1. junijem. Belvedere 33, II. vrata 12. 1184

Tovarna sodavode išče voznika več računstva in pri konjih; prednost imajo koji so že bili v tej stroki; ponudbe pod „P ošt e- nost št. 1187“ in inseratni oddelek Edinosti. 1187

Klobuk pomočoma zamenjan v Barkovljah v Narodnem domu, zasnamovan W. S., zamenja kavarne Commercio, Trst. 1113

Odda se lepa meblirana soba na ulico, ul. Petronio št. 1, III. nad. Poizve se od 3 do 7 zvečer. 1180

Soba odda gospa, sama, poštecemu mladeniču, Settefontane 8, peto. 1059

Proda se v Sežani hiša z velikim hlevom ob glavni cesti. V hiši je bila gostilna, ki se je dobro rentirala. Ponudbe: Posojilnica v Sežani. 1128

V najem se oddajo stanovanja v novi, moderno opremljeni hiši pri sv. Ivanu pri cerkvi, ul. delle Docie št. 919. 934

Stenografa in strojepeca za slovenski in nemški jezik sprejme s 1. junija pisarna odvetnika dr. Feliksa Kovačič, ulica S. Nicolò 4. Zmožni italijansko imajo prednost. 1164

Odda se elegantna soba za enega gospoda Campo San Giacomo 5, IV, vrata 13. 1165

Išče se služkinja z dečeri, plača od 24 do 40 K. Prijaviti se ul. Macchiavelli 18, II. od 5 ura naprej. 1168

Zaradi preseljevanja se proda po nizki ceni hiša z dvema sobama in kuhinjo z marmir pred hišnim vrtom in vodnjakom. Sv. M. Magd. Zgornja 809. 1172

Na deželi Marezige, Istra, odda Babič Anton hšt. 181 stanovanje v najem. Na razpolago kuhinja in 6 sob. 1122

Fotografa Antona Jerkiča naslov: Trst, ul. delle Poste 10; Gorica, Gospoška ulica 7. 4444

Josip Macarol Trst, ulica Conti št. 38, Prodajalna čevljev. Izdeluje čevlje po meri in sprejema popravila. Cene zmerno. 1181

Odda se lepa soba, ulica Geppa št. 9, vrata 11. 1181

Ljudska kuhinja v delavskem središču, obstoječa 10 let, se proda zaradi b. leznj za 1200 K. Pojasnila: Collarsich, kavarne Corso. 100

Lepo stanovanje, soba in kuhinja, je zavoljo preselitve na razpolago z 2. junijem. Zglasiti se je v Štolfovi hiši Scorcola S. Pietro 22, vrata 20. 1183

Skladišče ob morskem obrežju, pripravno za katerokoli obrt, se odstopi proti dobri odškodnini. Pojasnila: Collarsich, kavarne Corso. 100

Iščem službo za vratarja, znam nemški in slovenski, poročen, brez otrok, žena zna tudi italijanski. Naslov pove inseratni oddelek Edinosti. 1182

Službe v kaki p.arni išče mladenič, več slovenskega, hrvatskega, nemškega in italijanskega jezika z večletno sodnijsko prakso. Naslov pove inseratni odd. lek Edinosti pod „Št. 1179“. 1179

Proda se hiša v Rojanu z vrtom in zemljiščem s 150 kif. s krasnim razgledom na morje oddaljeno 8 min. od tramvaja. Naslov pove Edinost pod št. 1186. 1186

Za večje tovarniško podjetje v Ljubljani se išče

knjigovodja korespondent

ki mora biti popolnoma več slovenske in nemške korespondence ali knjigovodstva. — Laščine z možni imajo prednost. Reflektira se le na dobro in stalno moč.

Ponudbe z navedbo referenc ter zahtevo plače naj se pošljejo na inseratni oddelek „Edinosti“ pod „Stalno št. 1138“.

Pozor!

Opoldne in zvečer abonement, zelo ugodno. Izberna kuhinja in budjevojske pivo (nič glavobola). Zmerno cene.

Restavracija - Hôtel Balkan (: Piazza : Caserma)

Konkurzna masa RICHTER & GLASER

tovarna moških oblek

Trst, Corso 37

nasproti kavarne „AL CORSO“

prodaja vse v zalogi se nahajajoče blago po konkurenčnih cenah. Priporoča se torej vsakomur, ki hoče kupiti za majhen denar obleke za moške, dečke in otroke, naj obiše to velikansko zalogo, kjer jih dobi v zadostni izbiri iz najfinejšega in najmodernejšega blaga tu in inozemskega ter najnovejšega kroja.

Priporočava se slav. občinstvu za blagohotno naklonjenost ter ostajava z odličnim spoštovanjem

konkurzna masa

RICHTER & GLASER

